

Список використаних джерел

1. Лагуна Т.М., Вержанська О.М. Роль метафори в мовленнєвій практиці викладача. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/part_1/15.pdf
2. Аристотель. Поетика. Риторика / Аристотель. – К.: Азбука, 2000. 110-119 с.
3. Овсієнко А.С. Метафора в сучасному мовознавстві: тлумачення та класифікація. URL: http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v32/part_3/31.pdf
4. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-66695>
5. Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навч. посібник для студентів. Херсон, 2015. 220 с.

Сапего Я.К.

асистент та аспірант II курсу денної форми навчання
Львівського національного університету ім. І. Франка

МИСТЕЦЬКО-ТВОРЧИЙ ДОРОБОК ВИДАТНИХ БАЛЕТМЕЙСТЕРІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Українська народна хореографічна культура є невід'ємною складовою величної спадщини української нації. Вона втілює в собі багатовікові традиції, глибокі історичні зв'язки та національний дух українського народу.

Протягом історії України український народний танець переживав різноманітні еволюційні етапи розвитку та метаморфозів. Він відображав історичні події, які відбувалися у житті народу, його радощі та туги, його віру та сподівання. Фундаментальні зміни в політичному, соціальному та культурному житті нації відбивалися і в танцях та в піснях, які ставали своєрідним відображенням духу та характеру українського народу. Кожен український танець вражає своєю різноманітністю, граціозністю, вишуканістю, динамікою, швидкістю та енергією. Вони відображають різноманітні аспекти життя та культури різних регіонів України, відбиваючи особливості місцевих традицій, костюмів, музики та ритмів. Кожен танець має свою історію, своє призначення та символіку.

Українське народне танцювальне мистецтво в контексті сьогодення залишається дуже популярним як серед українців, так і серед представників інших національностей. Традиційна українська

хореографічна культура є важливою складовою культурного діалогу, сприяють збереженню та популяризації української ідентичності, а також сприяють підтримці духовного та емоційного благополуччя українського народу.

Прикарпатський регіон України – є яскравим відображенням величчі та краси українського народного танцювального мистецтва, де збереглося значна кількість танцювально-пісенного доробку.

Протягом ХХ століття прикарпатська народне танцювальне мистецтво отримала новий поштовх до розвитку, завдяки видатним балетмейстерам та хореографам, які активно працювали над її популяризацією та вдосконаленням. Однією із найвідоміших постатей у сфері прикарпатської народної хореографічної культури – є В. Чуперчук. Багато років вона була солісткою Державного гуцульського ансамблю пісні і танцю, вона вражала своєю іскрометною енергією та неперевершеною танцювальною майстерністю. Видатна виконавиця, а згодом відомий балетмейстер була вихованкою легендарного українського балетмейстера – В. Петрика.

Відома Івано-Франківська дослідниця та етнограф називає В. Чуперчук: «перлиною гуцульського танцю», адже її манера і стиль виконання були дійсно унікальними. Спогади балетмейстерів, артистів, глядачів, усіх, хто хоч раз побачив виступ цієї виконавиці, відзначали її артистизм, незвичайну енергійність, справжній гуцульський запал, які і вирізняли артистку з-поміж усіх [1, с. 76].

Поза сценою В. Чуперчук, звертала свою увагу на виховання молодого покоління. У селищі Верхній Ключів Коломийського району, вона передавала свої глибинні знання прикарпатського народного танцю дітям. Це віддане навчання положило початок створенню вокально-хореографічного ансамблю «Верховинка», що розгорнувся на базі Прикарпатського національного педагогічного університету. Перший концерт цього колективу вразив усіх своєю енергією та виразністю виконання, підтвердивши, що цей колектив має всі передумови для успішного розвитку. Серед численних танців, які стали відомі в репертуарі ансамблю «Покутянка», особливе місце займає твір «Свято в Карпатах», який був заснований на традиційних танцювальних рухах та символіці. В. Чуперчук, народжена фольклористка і експерт у гуцульській хореографії, проводила різноманітні семінари, співпрацюючи з відомими ансамблями танцю України, такими як «Ятрань» у місті Кропивницький та «Юність Закарпаття» у місті Ужгороді. Її праця також принесла її до Львова, Івано-Франківська та

Закарпаття, де вона готувала колективи до участі у конкурсах та фестивалях, передаючи своє вміння та знання молодому поколінню.

М. Сачко, заслужений працівник культури України, уділив своє життя популяризації та відродженню прикарпатського танцювального народного мистецтва серед молоді. Під його конструктивним керівництвом почав своє становлення зразковий дитячий ансамбль народного танцю «Джерельце Карпат», один із найвидатніших дитячих колективів Закарпаття та України, що став лауреатом міжнародних та всеукраїнських фестивалів народної танцювальної творчості (заснований у 1986 році). «У танцювальному мистецтві колективу ніби оживають Величні Карпатські гори, відлунюють троїсті музики, квітнуть барви народного колориту Закарпаття» - зауважує відомий дослідник Б. Стасько [9, с.7]. Відомий балетмейстер ретельно та змістовно працював над відтворенням та популяризацією прикарпатського народного хореографічного мистецтва Закарпаття. У його витворному яскравому доробку увібралося безліч хореографічних творів та народних танців, таких як; «Ми – радість Закарпаття», «Гуцулка», «Пастушок», «Бубнарський», «У Лисичеві на царині», «Гуцульська дія», «Полонинські залицяння» та інші, які змальовують народні звичаї Закарпатського краю.

Але, ключова роль у формуванні та популяризації прикарпатської народної хореографічної культури належить – Я. Чуперчуку. Протягом 70 років він присвятив себе творчості, з цього часу 40 років він виступав на сцені як балетмейстер і хореограф. Найвідоміший майстер гуцульського танцю, створив понад 100 хореографічних та вокально-хореографічних творів, власноруч написавши пісні до більшості з них. Його діяльність пролилася в основу сучасних репертуарів численних колективів не лише в Україні, а й за її межами. У 1939 році відбулося перше засідання міської управи м. Станіслава (Івано-Франківськ), під час якого було вирішено створити на Прикарпатті обласний музично-драматичний театр ім. І. Франка. Ярослав Чуперчук був призначений балетмейстером. У 1940 році було проведено розмежування між драматичним театром та новоствореним Гуцульським ансамблем пісні і танцю, який очолив Я. Барнич, а Чуперчук став керівником балетної групи. Репертуар ансамблю був дивовижно різноманітним і захоплюючим.

Серед нього переважали витончені гуцульські мелодії, які здавалося, що переносять слухачів прямо на вершини карпатських гір. Звучання прикарпатських коломийок заповнювало серця радістю та енергією, створюючи атмосферу святкування і радості. Хореографічні композиції «Парубоцькі жарти», «Зашуміла Буковина», «Воротар» — кожен з них

віддзеркалював та відображав унікальну культурну спадщину регіону і збагачував глядачів новими відчуттями і емоціями [1, с.30]. Ансамбль нараховував 60 співаків, танцюристів і музикантів, а його репертуар був дуже різноманітним і цікавим, включаючи гуцульські мелодії, прикарпатські коломийки та інші народні танці. Глибоке розуміння автентичного прикарпатського танцю, досвід роботи в театрах та знання, отримані під керівництвом В. Авраменка, допомогли балетмейстеру втілити свої давні мрії та ідеї в хореографічних постановках, таких як «Після Бескидів», «Гуцулка на царині», «Співай, рідний краю», «Великодні хороводи» тощо.

Отже, розглядаючи яскравий шлях становлення гуцульського танцювального мистецтва, ми вбачаємо величезний внесок видатних хореографів, таких як Я. Чуперчук, М. Сачко та В. Чуперчук. Їхні творчі постановки та глибока пристрасть до Прикарпатського краю сприяли не лише розвитку, але й популяризації цього мистецтва. Прикарпатське народне танцювальне мистецтво продовжує залишатися неухильною складовою фольклору західноукраїнських земель й дарувати радість та відчуття національної самосвідомості.

Список використаних джерел

1. Затварська Р. Василина Чуперчук: перлина гуцульського танцю / Р. Затварська. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2002, - 136 с.
2. Стасько Б. Митці народної хореографії Прикарпаття : посібник [для студ. хореограф. відділ. мист. вищих навч. закл.] / Б. Стасько, Н. Марусик. - Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ ЦТТ, 2009. – 164 с.

Рехліцька А.Є.

Заслужена працівниця культури України
завідувачка кафедри хореографічного мистецтва
Херсонського державного університету, доцентка

ЗВЕЛИЧЕННЯ ТАНЦЮ. ФРІДРІХ НІЦШЕ.

Головним сенсом даної теми є привернення уваги здобувачів розуміння необхідності занурення у філософські та теоретичні тенети танцю, в неосяжний світ мистецтва, як філософію їх життя, спонукати їх інтерес до вивчення праць науковців, дослідників, митців, які створювали й формували історію, культуру хореографічного мистецтва.

Будь яка освіта це, як правило відхід від стереотипів, шаблонів. Ми звикли до нав'язливої думки, що танець це не інтелектуальне заняття, що